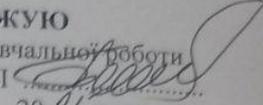

Міністерство освіти і науки України
ВСП "Любешівський технічний фаховий коледж ЛНТУ"

Циклова методична комісія викладачів математичних та природничо-наукових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи
Герасимик — Чернова Т.П.
" 01 " 03 2025 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни

Захист України (Основи медичних знань)

Галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність G 19 Будівництво та цивільна інженерія

Галузь знань H Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність H 7 Агроінженерія

Галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність G 11 Машинобудування

Любешів -2025

Робоча навчальна програма з дисципліни Захист України(Основи медичних знань)
«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Наказ Міністерства освіти і науки
України від 13.09.2023 № 1121-23)«Погоджено в Міністерстві оборони України»
(Лист від 28.08.2023 №220/10183)

для студентів I курсу:

Галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність G 19 Будівництво та цивільна інженерія

Галузь знань H Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність H 7 Агроінженерія

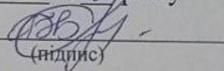
Галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність G 11 Машинобудування

Розробник: Буцук В.Я.- викладач вищої категорії, старший вчитель

Робочу навчальну програму розглянуто та схвалено на засіданні циклової методичної комісії
викладачів математичних та природничо-наукових дисциплін

Протокол № 1 від "01" вересня 2025 року

Голова циклової методичної комісії:

(підпис)

(Буцук В.Я.)
(прізвище та ініціали)

Робочу навчальну програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної ради

Протокол №1 від "___" _____ 20__ року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вивчення предмета «Захист України(Основи медичних знань)» спрямоване на всебічний розвиток, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля, спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству.

Провідним чинником розвитку такої особистості є формування умінь застосовувати знання у реальних життєвих умовах, під час розв'язку практичних завдань та здатності визначати і обґрунтовувати власну життєву позицію.

Навчальний предмет «Захист України(Основи медичних знань)» вивчається на підставі діючого законодавства та є базовим навчальним предметом

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання нормативна	
	Галузь знань: G Інженерія, виробництво та будівництво Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина G Інженерія, виробництво та будівництво		
	Спеціальність:Г G 19 Будівництво та цивільна інженерія Н 7 Агроінженерія G 11 Машинобудування		
		Рік підготовки	
		1-й	-
		Семестр	
Загальна кількість годин - 140		1-й	2-й
		Лекції	
		- год.	- год.
		Практичні заняття	
		- год.	- год.
		Навчально-тренувальні заняття	
		-	18 - год.
		Тематичне оцінювання	
		- год	- год
		Контрольні завдання:	
		Вид контролю: залік	
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 (I семестр), 2 - (II семестр)			

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: дати студентам знання з освоєння прийомів першої допомоги потерпілим від нещасних випадків і хворим з гострими захворюваннями, навчання навичкам виконання різних процедур по допомозі хворим, а також знайомство з основними соціально-медичними проблемами здоров'я населення.

Завдання курсу:

Методичні: викласти теоретичні основи першої допомоги при різноманітних невідкладних станах, гострих захворюваннях; сприяти засвоєнню принципів профілактичних заходів та методологічних особливостей застосування отриманих знань на практиці.

Пізнавальні: дати уявлення про сучасний стан розвитку основ медичних знань; озброїти знаннями закономірностей змін у стані здоров'я хворих, факторах соціально-економічного, біологічного, антропогенного, медичного характеру, що впливають на нього.

Практичні: дати змогу опанувати практичними навичками з даної дисципліни, які необхідні для того, щоб на науковій основі організувати процес надання першої медичної допомоги, обирати ефективні форми проведення профілактичних заходів та занять, що поліпшують стан хворих. **Перелік знань та умінь студентів Студенти повинні знати:**

- медицина: визначення, завдання, розділи; фактори, що впливають на здоров'я людини; історія розвитку медицини.
- поняття про травму та її класифікацію; переломи й вивихи: симптоми, перша допомога на місці події; види й причини переломів, можливі ускладнення; транспортна іммобілізація стандартними й імпровізованими шинами, пов'язками;
- види зовнішньої кровотечі; накладення асептичної пов'язки у сполученні з піднесеним положенням при венозній кровотечі; пальцеве притиснення артерій при їхньому ушкодженні до підлягаючої кістки; максимальне згинання в суглобах ушкодженої кістки; закручення;
- основні види поранень та основні принципи лікування ран; особливості поранень м'яких тканин голови, пошкоджень головного мозку, шиї, грудної клітини, серця, живота, хребта; перша допомогу при них;

- основні поняття десмургії, асептики та антисептики; види пов'язок і правила накладення на голову і грудну клітину; основні види пов'язок на живіт, паху, пальцях, кисті; основні види пов'язок на проміжності та нижніх кінцівках;
- реаніматологія: основні поняття; шок: класифікація, симптоми; реанімаційні заходи на місці випадку;
- основні види гострих захворювань легень, серця; основні види гострих гнійних захворювань шкіри; основні види антропонозних повітряно-краплинних і кишкових інфекцій: причини, симптоми; основні види венеричних захворювань: характеристики збудників, клінічні прояви, профілактика.
- основні види отруєнь та принципи їх профілактики та першої допомоги; основні види зооантропонозів: основні симптоми, лікування, профілактика.

Студенти повинні вміти:

- надати першу невідкладну допомогу при виникненні помилкового крупу, нападу бронхіальної астми, гострої судинної недостатності, гіпертонічного кризу, нападу стенокардії, «гострого живота», епілептичного й істеричного припадку, гострих отруєнь, алергічних реакцій, при закритих і відкритих ушкодженнях, при травматичному шоку, при опіках і відмороженнях, при укусах тварин і комах, при влученні стороннього предмета в око, вухо, горло й ніс;
 - проводити непрямий масаж серця;
 - проводити штучну вентиляцію легенів;
 - накладати джгут та імпровізований джгут; закручення при кровотечах;
 - **накладати** бинтові пов'язки на різні ділянки тіла;
 - накладати імпровізовані шини;
 - забезпечити іммобілізацію при ушкодженнях кісток таза й хребта;
 - забезпечити безпечну доставку хворого й потерпілого в лікувальну установу.

3.Характеристика умов навчання

Умови навчання забезпечують ефективне засвоєння студентами програмового матеріалу та відповідають вимогам щодо безпеки життєдіяльності учасників навчального процесу.

Зміст усіх практичних робіт добирається таким чином, щоб тривалість роботи за комп'ютером, з підручником відповідала чинним санітарно-гігієнічним нормам.

Методика проведення кожного уроку визначається викладачем.

Обов'язковою передумовою успішного виконання вимог Програми є практична діяльність студентів на кожному занятті, необхідною передумовою якої є індивідуальні завдання.

Обладнання навчального кабінету відповідає технічним, санітарно-гігієнічним, педагогічним вимогам, які викладені у “Положенні про кабінет “Захисту України” загальноосвітнього навчального закладу”, Державних санітарних правил та норм щодо влаштування і обладнання навчального кабінету.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Розділ, тема				Навчально-тренувальні заняття
		Разом			
1	Вступ	1	1	-	
2	Система національної безпеки України.	1	1	-	
	Розділ І. Основи медичних знань і домедичної допомоги	66	49	11	6
1	Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини	2	2		

2	Загальні принципи надання домедичної допомоги. Використання дронів у медичних цілях та домедичній допомозі. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця.	13	12		1
3	Домедична допомога при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах.	7	7		1
4	Загальні поняття про рани та травми. Механізм травми.	8	8		
5	Надання домедичної допомоги при пораненні. Способи зупинки кровотеч.	13	11		2
6	Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок.	13	11		2
7	Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні.	7		7	
8	Отруєння. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій та диких тварин.	4		4	
Розділ II. Основи цивільного захисту		22	16	6	-
1	Нормативно-правова база цивільного захисту	1	1		
2	Надзвичайні ситуації мирного та воєнного часу, загроза їх виникнення	4	4		
3	Основи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації. Сучасні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях.	8	8		
4	Попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів.	6	3	3	-
5	Ліквідація наслідків надзвичайної ситуації. Використання дронів.	3	-	3	-
Розділ III. Міжнародне гуманітарне право (МГП) про захист цивільного населення		4	-	4	-
1	Основні положення МГП	1	-	1	-
2	Застосування МГП	1	-	1	-

3	Засоби і методи ведення воєнних дій	2		2	
Розділ IV. Домедична допомога в умовах бойових дій (тактична медицина)		43	-	33	10
1	Основні принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій.	4	-	4	
2	Надання допомоги на етапі під вогнем. Використання дронів при наданні допомоги під вогнем.	14		11	3
3	Надання допомоги в зоні тактичних умов та евакуації. Використання дронів при наданні допомоги в зоні тактичних умов та евакуації.	25		18	7
Контроль практичних навичок		2			2
Разом		140	70	52	18

Орієнтовний план проведення навчально-тренувальних занять

№ з/п	Назва розділу	Кількість годин	1 день	2 День	3 день
1	Основи медичних знань і допомоги	5	5		
2	Домедична допомога в умовах бойових дій (тактична медицина)	11		6	5
3	Контроль практичних навичок	2	1		1
Всього:		18	6	6	6

Зміст навчального матеріалу та очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Зміст навчального матеріалу
Вступне заняття	

<p>Знаннєвий компонент ЗО: розуміє роль і місце військово-патріотичного виховання у системі патріотичного виховання молоді;</p> <p>характеризує вимоги Конституції України щодо захисту Вітчизни, свої обов'язки у разі виникнення загрози суверенітету та територіальної цілісності України, поняття національної безпеки держави;</p> <p>визначає основні поняття з військової справи, основ цивільного захисту, психологічної та медико-санітарної підготовки; володіє змістом програми предмета «Захист України», завданням кожного розділу; виконує обов'язки та правила поведінки.</p>	<p>Військово-патріотичне виховання – складова патріотичного виховання молоді. Поняття національної безпеки держави. Розвиток національних Збройних Сил та інших військових формувань України - необхідна умова забезпечення могутності української держави. Підготовка до захисту України - обов'язок кожного громадянина.</p> <p>Зміст програми предмета «Захист України», завдання кожного розділу, порядок проведення занять. Обов'язки та правила поведінки учнів на уроках.</p>
<p>Система національної безпеки України</p>	

<p>Знаннєвий компонент ЗО:</p> <p>характеризує механізми і моделі системи світової колективної безпеки визначає: основні положення Воєнної доктрини України та Стратегії національної безпеки України розуміє проблематику національних інтересів та загроз українській державі; доцільність військового співробітництва з метою досягнення безпеки країни; готовність Збройних Сил України до сучасних воєнних загроз та викликів та в умовах «гібридної війни».</p> <p>характеризує формати відносин Україна - НАТО та структурами європейської системи колективної безпеки. розуміє перспективи та переваги вступу України в НАТО називає ключові компоненти національного спротиву має уявлення про методи протидії дезінформації щодо військових злочинів, військових здобутків противника, небезпеки техногенних і природних катастроф. знає алгоритм дій у разі втрати мобільного та інтернет зв'язку.</p>	<p>Система світової колективної безпеки. Поняття національної безпеки держави. Система національної безпеки України. Поняття «гібридна війна».</p> <p>Національні інтереси України та загрози національній безпеці. Воєнна доктрина України</p> <p>Формати відносин Україна – НАТО та зі структурами європейської системи колективної безпеки. Перспективи вступу України в НАТО.</p> <p>Правові та організаційні засади національного спротиву, основи його підготовки та ведення.</p> <p>Інформаційна безпека.</p> <p>Основні напрямки військово-професійної орієнтації учнів.</p>
--	--

Розділ I. Основи медичних знань і домедичної допомоги

Тема 1. Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини

<p>Знаннєвий компонент ЗО</p> <p>називає основні документи щодо захисту життя і здоров'я людини в Україні;</p> <p>обґрунтовує правові, організаційні та соціально-економічні засади охорони здоров'я в Україні;</p> <p>характеризує стан здоров'я людей в Україні;</p> <p>розуміє основні принципи охорони здоров'я України.</p>	<p>Основні документи нормативно-правової бази щодо захисту життя і здоров'я людини в Україні.</p> <p>Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Закон України «Про екстрену медичну допомогу». Аналіз стану здоров'я людей в Україні. Основні принципи охорони здоров'я України.</p>
---	--

Тема 2. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця

Знаннєвий і діяльнісний компонент ЗО знає алгоритм дій з постраждалим без свідомості **має уявлення** про використання дронів у медичних цілях та домедичній допомозі. **знає** правила швидкого визначення зупинки серця
володіє основними правилами проведення реанімації **знає** порядок проведення реанімації.
володіє маніпуляціями відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів
вміє проводити непрямий масаж серця і штучне дихання

Загальні принципи надання домедичної допомоги у разі невідкладних станів. Визначення, усунення та запобігання головних факторів, які загрожують життю постраждалого та оточуючих.
Використання дронів при наданні домедичної допомоги - СЛР (доставка дефібрилятора, медикаментів).
Пріоритети та правила поведінки при наданні допомоги. Первинний огляд.

знає як користуватись автоматичним зовнішнім дефібрилятором. **вміє** розмістити постраждалого без свідомості у відновлювальну позицію

Ціннісний компонент

дотримується правил безпеки під час реанімаційних заходів.

Рятувальний ланцюжок при раптовій зупинці серця. Алгоритм дій проведення серцево-легеневої реанімації .
Правила виклику бригади екстреної медичної допомоги
Основні правила та порядок проведення реанімації.
Звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів – западання язика, нижньої щелепи, слизу, води тощо – та відкриття верхніх дихальних шляхів (підняти підборіддя та висунути нижню щелепу).
Штучне дихання – його різновиди, методика та техніка проведення штучної вентиляції легенів.
Непрямий масаж серця, як спосіб відновлення діяльності серцево-судинної системи, методика його виконання.
Застосування автоматичного зовнішнього дефібрилятора. Техніка проведення реанімаційних заходів одним та двома рятувальниками.

Тема 3. Домедична допомога при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах

<p>Знаннєвий і діяльнісний компонент ЗО проводить швидку оцінку ознак порушення прохідності дихальних шляхів; розуміє відмінність між повною та неповною непрохідністю дихальних шляхів; володіє методами відновлення прохідності дихальних шляхів; проводить відновлення прохідності дихальних шляхів за допомогою прийому Хеймліка; знає правила надання допомоги постраждалим при втраті свідомості; знає правила надання допомоги постраждалим при різкому погіршенні стану; знає правила надання допомоги постраждалим при судом.</p> <p>Ціннісний компонент: дотримується правил безпеки під час надання домедичної допомоги при відновленні прохідності дихальних шляхів.</p>	<p>Невідкладні стани. Домедична допомога при невідкладних станах різноманітних соматичних захворювань. Причини порушення прохідності дихальних шляхів. Основні прояви повної та неповної непрохідності верхніх дихальних шляхів. Алгоритм відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів. Прийом Хеймліка. Алгоритм надання допомоги при втраті свідомості. Основні причини виникнення судом, прояви, послідовність надання домедичної допомоги.</p>
---	--

Тема 4. Загальні поняття про травми та рани. Механізм травми.

<p>Знаннєвий і діяльнісний компонент ЗО пояснює термін травма;</p>	<p>Поняття про травму. Види та класифікація травм.</p>
---	--

<p>називає основні типи травм при дорожньо-транспортних пригодах; пояснює особливості травм при падінні; називає основні травми у пішохода, велосипедиста, мотоцикліста, водія та пасажирів автомобіля; характеризує тупу та проникаючу травму, їх основні відмінності; називає основні ознаки травм окремих анатомічних ділянок; розуміє вплив факторів при мінно-вибуховій травмі; знає основні правила поведінки при виявленні потенційно небезпечних предметів.</p>	<p>Поняття про рани: види, ускладнення та їх профілактика. Типи травм при дорожньо-транспортних пригодах та падінні з висоти. Поняття про тупу та проникаючу травму. Вплив мінно-вибухової травми на організм людини. Правила поведінки при знаходженні у потенційно небезпечному місці та при виявленні небезпечних предметів. Основні ознаки травм голови. Основні ознаки травм грудної клітки. Основні ознаки травм живота. Основні ознаки травм скелетно-м'язової системи.</p>
---	--

Тема 5. Надання домедичної допомоги при кровотечах

<p>Знаннєвий та діяльнїсний компонент ЗО: знає види кровотеч; основнї принципи невідкладної допомоги дотримується правил особистої безпеки знає алгоритм дій при кровотечі вміє розпізнати кровотечу, що загрожує життю розуміє важливість негайної реакції на кровотечу, що загрожує життю знає способи зупинки кровотечі застосовує прямий тиск на рану володіє технікою накладання турнікета(джгута) на верхні та нижні кінцівки. вміє проводити тампонування рани, здійснювати перев'язку при пораненні різних частин тіла. володіє методами виносу та переміщення поранених Ціннісний компонент: дотримується правил безпеки під час надання домедичної допомоги при кровотечах.</p>	<p>Види кровотеч. Ознаки та швидке розпізнавання загрозової для життя кровотечі. Алгоритм дій при кровотечі. Само - та взаємодопомога при кровотечі. Техніка застосування прямого тиску на рану Техніка накладання турнікета(джгута) на верхні та нижні кінцівки. Техніка тампонування рани. Техніка накладання компресійної пов'язки. Особливості перев'язки ран при пораненні різних частин тіла. Тренування у наданні допомоги при різноманітних пораненнях. Вміст та умови використання аптечки невідкладної допомоги, автомобільної тощо.</p>
--	---

Тема 6. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок

<p>Знаннєвий та діяльнїсний компонент ЗО: класифікує переломи та вивихи; застосовує способи накладання шини з підручного матеріалу; вміє проводити транспортну іммобілізацію кінцівок з допомогою косинок, накладати шини типу Крамера та Sam Splint надає домедичну допомогу при переломах та вивихах; надає домедичну допомогу при травмі голови; вміє виявляти основні прояви у постраждалого травми хребта;</p>	<p>Поняття про переломи кісток, їх класифікація. Ознаки переломів. Вивихи суглобів, їх класифікація. Ознаки вивихів. Порядок надання домедичної допомоги при переломах і вивихах. Особливості накладання шин на верхню та нижню кінцівки. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі голови. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі хребта.</p>
--	--

<p>надає домедичну допомогу при травмі грудної клітки; надає домедичну допомогу при травмі живота; знає особливості надання допомоги при травмі очей; знає особливості надання допомоги при знаходженні сторонніх тіл в рані. Ціннісний компонент: дотримується правил безпеки під час надання домедичної допомоги при травмах окремих ділянок.</p>	<p>Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі грудної клітки. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі живота. Порядок надання допомоги при травмі очей. Тренування у наданні допомоги при переломах.</p>
---	--

Тема 7. Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні

<p>Знаннєвий та діяльнїсний компонент Учениця (учень): класифікує опіки; характеризує опіки; називає порушення в організмі людини від дії електричного струму чи блискавки; називає ускладнення опіків; пояснює способи профілактики сонячного удару, відмороження та ураження електричним струмом;</p> <p>розуміє періоди обмороження та стадії загального замерзання тіла;</p> <p>розрізняє відмінність між ураженнями електричним струмом і блискавкою;</p> <p>надає домедичну допомогу при тепловому та сонячному ударі, діях низьких температур, ураженні електричним струмом;</p> <p>застосовує способи накладання пов'язок при опіках та відмороженнях;</p> <p>пояснює особливості надання допомоги при утопленні.</p>	<p>Поняття про опіки. Характеристика термічних та хімічних опіків. Домедична допомога при термічних та хімічних опіках.</p> <p>Тепловий та сонячний удар, причини їх виникнення та симптоми розвитку. Домедична допомога при тепловому та сонячному ударах.</p> <p>Обмороження та його періоди. Класифікація обмороження. Домедична допомога при обмороженнях.</p> <p>Дія електричного струму на організм людини. Електротравма. Надання домедичної допомоги при ураженні електричним струмом.</p> <p>Ураження блискавкою. Домедична допомога при ураженні блискавкою,</p> <p>Правила безпеки під час допомоги при ураженні електричним струмом і блискавкою.</p> <p>Домедична допомога постраждалому при утопленні.</p>
---	--

Тема 8. Отруєння. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій та диких тварин

<p>Знаннєвий та діяльнїсний компонент Учениця (учень):</p> <p>класифікує отруєння організму людини; наводить приклади згубного впливу отруйних речовин на організм людини;</p> <p>характеризує профілактичні заходи отруєння хімічними речовинами, продуктами харчування тваринного та рослинного походження;</p> <p>знає характеристику отруйних речовин хімічної зброї, знає їх дію на організм людини;</p> <p>надає домедичну допомогу ураженнях небезпечними хімічними речовинами;</p> <p>володіє навичками надання домедичної допомоги при отруєнні невідомою речовиною;</p> <p>пояснює особливості укусів отруйних комах;</p> <p>називає симптоми загального отруєння від укусу змій;</p>	<p>Поняття про отруту і отруєння. Причини та способи потрапляння отрути до організму, шляхи її виведення. Основні ознаки та класифікація отруєнь. Характеристика побутових і виробничих отруєнь. Загальні принципи надання домедичної допомоги при отруєнні.</p> <p>Особливості функціонального отруєння нейротропними препаратами, алкоголем та нікотинном.</p> <p>Отруєння речовинами, що є хімічною зброєю. Заходи безпеки під час надання домедичної допомоги.</p> <p>Отруйні комахи та наслідки їх укусів. Клінічна картина дії отрути комах.</p>
--	--

<p>пояснює особливості укусів диких тварин.</p>	<p>Укуси отруйних змій. Симптоми загального отруєння від укусу змій. Домедична допомога.</p>
--	--

Розділ II. Основи цивільного захисту

Тема 1. Нормативно-правова база цивільного захисту

<p>Знаннєвий та діяльнісний компонент Єдина ЗО: захисту та її складові. Законодавче та називає нормативно-правове забезпечення її бази міжнародні функціонування. розпізнавальні знаки; складові єдиної державної системи цивільного захисту пояснює важливість знань основ цивільного захисту.</p>	<p>державна система цивільного основні положення нормативно-правової цивільного захисту та</p>
<p>Тема 2. Надзвичайні ситуації природного, техногенного характеру, воєнні та соціальні</p>	
<p>Знаннєвий та діяльнісний компонент ЗО: характеризує причини виникнення надзвичайних ситуацій, їх вплив на безпеку життєдіяльності людини та довкілля небезпечних ситуацій у військовий час. називає види; загальні ознаки та рівні надзвичайних ситуацій; джерела небезпечних ситуацій у воєнний час. оцінює обстановку при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій, визначає заходи, щодо попередження соціальних надзвичайних ситуацій; наводить приклади виникнення і впливу надзвичайних ситуацій в Україні та за її межами; потенційно небезпечних об'єктів міста (району) пояснює наслідки руйнування радіаційно- та хімічнонебезпечних об'єктів, негативний вплив надзвичайних ситуацій на життєдіяльність людини та довкілля; дотримується правил безпечної поведінки при впливі факторів надзвичайних ситуацій знає способи використання дронів у надзвичайних ситуаціях.</p>	<p>Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки надзвичайних ситуацій. Джерела небезпечних ситуацій у військовий час. Надзвичайні ситуації, які характерні для регіону, їх наслідки для життєдіяльності населення та суб'єктів господарювання. Потенційно небезпечні об'єкти міста (району). Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій. Застосування дронів при надзвичайних ситуаціях: розвідка, оцінка та прогнозування НС, планування рятувальних операцій; для пошуку людей та тварин, доставки необхідних речей для підтримання життєдіяльності населення.</p>
<p>Тема 3. Основи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації. Основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях</p>	
<p>Знаннєвий компонент ЗО: характеризує основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях, призначення та будову основних засобів індивідуального захисту органів</p>	<p>Основні принципи щодо захисту населення. Підготовка на випадок виникнення надзвичайних ситуацій. План дій у разі виникнення надзвичайних</p>

<p>дихання та шкіри, сигнали і порядок оповіщення населення про виникнення надзвичайних ситуацій і порядок дій при цьому, способи проведення евакуації населення;</p> <p>знає порядок підготовки засобів індивідуального захисту органів дихання та шкірних покривів; порядок одягання та зняття захисного загальновійськового комплексу після виходу із зараженої зони; алгоритм дій у разі виникнення надзвичайної ситуації; алгоритм дій в разі хімічної атаки або надзвичайної ситуації на хімічному об'єкті при ураженні аміаком, оксидами азоту, фосфіном, фосгеном, хлором, хлоридом водню, при застосуванні сильнодіючих отруйних речовин та біологічних препаратів; алгоритм дій та застережні заходи при застосуванні білого фосфору. Алгоритм дій у разі обвалу будівлі, пожежі, артобстрілу, в натовпі, якщо стали заручником, в разі терористичного акту, перестрілки, захоплення транспорту. Порядок дій та правила поведінки під час виходу із зони бойових дій.</p> <p>вміє користуватися основними засобами індивідуального захисту органів дихання та шкіри.</p> <p>розрізняє різні прояви страху, їх ознаки називає основні фізіологічні та психологічні ознаки страху, бойового стресу, рівні за інтенсивністю.</p> <p>вміє застосовувати 5-6 вправ на подолання різних проявів при панічному нападі, тривозі, істеричі, ступорі, апатії, проявах гніву, злості, агресії</p> <p>класифікує обладнання та пояснює порядок використання інженерних споруд для захисту населення;</p> <p>характеризує основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях, способи проведення евакуації населення; вміє користуватися медичними засобами захисту (аптечка індивідуальна)</p> <p>пояснює правила безпеки під час захисту населення в надзвичайних ситуаціях,</p> <p>характеризує способи проведення евакуації населення;</p> <p>виконує алгоритм підготовки населення до евакуаційних заходів та розміщення населення.</p>	<p>ситуацій. Виживальницький запас. Вміст та складання тривожної валізи на випадок термінової евакуації або переходу до захисних споруд. Види, місцезнаходження, обладнання укриттів, сховищ, бомбосховищ.</p> <p>Повідомлення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій та інформування населення про наявну обстановку. Засоби індивідуального та колективного захисту. Застосування засобів індивідуального захисту.</p> <p>Медичний, радіаційний та хімічний захист, евакуація населення з небезпечних районів. Способи визначення рівня ураження навколишнього середовища, продуктів харчування та води радіоактивними, отруйними, сильнодіючими отруйними речовинами та біологічними препаратами.</p> <p>Порядок дій в умовах особливого періоду, під час артилерійського обстрілу, у натовпі, у разі виявленні підозрілого предмету, виходу із зони бойових дій.</p> <p>Види терористичних проявів та способи дій терористів. Захист від терористичних проявів та дії населення в умовах надзвичайних ситуацій, пов'язаних з можливими терористичними проявами. Дії в разі терористичного акту, перестрілки, захоплення транспорту.</p> <p>Психологічна стійкість та саморегуляція під час надзвичайних ситуацій. Само- та взаємодопомога при панічному нападі, тривозі, істеричі, ступорі, апатії, проявах гніву, злості, агресії.</p>
--	---

Тема 4. Попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів.

<p>Знаннєвий та діяльнісний компонент ЗО:</p> <p>розуміє вплив мін та вибухонебезпечних предметів (ВНП) на людину, сім'ю та суспільство, називає складові протимінної діяльності; основні положення нормативно-правової бази протимінної діяльності в Україні</p>	<p>Вплив мін та вибухонебезпечних предметів (ВНП) на людину, сім'ю та суспільство. Протимінна діяльність та її складові. Міжнародні стандарти та нормативно-правова база протимінної діяльності в Україні.</p>
--	--

<p>має уявлення про національний та міжнародні стандарти протимінної діяльності, Міжнародні Конвенції щодо зменшення загрози для мирного населення від мін та ВНП.</p> <p>Знає можливі види загроз для цивільного населення під час воєнних конфліктів та ступені їх ризику.</p> <p>Має навички правильної поведінки в умовах наявності різних загроз з боку мін і ВНП Вміє розрізнати небезпечні території за їхніми ознаками.</p>	<p>Ознаки небезпечних територій (районів) та їх системи позначення (маркування).</p>
--	--

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Зміст навчального матеріалу
Розділ III. Міжнародне гуманітарне право (МГП) про захист цивільного населення	
Тема 1. Основні положення МГП	
<p>Знаннєвий компонент ЗО: характеризує принципи і норми МГП; знає Женевські конвенції та Додаткові протоколи до них; розуміє відмінність МГП від права людини.</p>	<p>Історія виникнення МГП як галузі міжнародного публічного права. Призначення, сфера застосування МГП. Відмінність МГП від права людини. Принципи і норми МГП щодо захисту життя, інших прав цивільних осіб, захисту жертв збройних конфліктів. Женевські Конвенції 1949 року і Додаткові протоколи до них 1977 року – основні нормативно-правові акти МГП.</p>
Тема 2. Застосування МГП	
<p>Знаннєвий компонент ЗО: називає особи та розпізнає об'єкти, які знаходяться під захистом МГП; знає норми Женевських конвенцій про захист жертв війни; характеризує міжнародні розпізнавальні знаки.</p>	<p>Захист цивільного населення, природного середовища та установок і споруд, які знаходяться захистом МГП. Спеціальний захист окремих категорій цивільного населення: захист жінок у випадку збройного конфлікту. Захист жертв війни – поранених, хворих і осіб, які зазнали аварії корабля.</p> <p>Захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту.</p>
Тема 3. Засоби і методи ведення воєнних дій	
<p>Знаннєвий компонент ЗО: обґрунтовує необхідність правил ведення збройного конфлікту; характеризує заборонені засоби та методи ведення воєнних дій; називає умови відповідальності держав і фізичних осіб порушення міжнародного гуманітарного права.</p>	<p>Засоби ведення воєнних дій, що заборонені нормами МГП: конкретні види звичайної зброї невибіркової дії і зброї, що спричиняє надмірні страждання й ушкодження. Заборонені методи (способи) воєнних дій у збройних конфліктах. Відповідальність держав і фізичних осіб за порушення міжнародного гуманітарного права.</p>
Розділ IV. Домедична допомога в бойових умовах	

Тема 1. Основні принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій.

Тактична медицина

Знаннєвий компонент	
<p>Учениця (учень): Вступ до курсу тактичної медицини. знає вміст індивідуальної військової аптечки.</p> <p>розуміє причини превентивних смертей, особливості та відмінності бойовій травмі. Вміст індивідуальної надання допомоги в військової аптечки. Етапи надання цивільних і тактичних умовах. домедичної допомоги.</p> <p>розрізняє етапи надання допомоги в умовах бойових дій.</p> <p style="text-align: center;">Тема 2. Надання домедичної допомоги в секторі обстрілу</p>	<p>Причини превентивних смертей при</p> <p>Надання допомоги на етапі під вогнем (CUF, Care Under Fire)</p> <p>Застосування наземних та повітряних дронів для дистанційної оцінки стану потерпілого, отримання життєво важливої допомоги (медичних засобів, інформаційної чи психологічної допомоги), пошуку та евакуації пораненого.</p> <p>План дій на етапі під вогнем. Техніка виносу пораненого з небезпечної зони</p> <p>Ознаки життєзагрозливої зовнішньої кровотечі.</p> <p>Застосування турнікетів(джгутів) для кінцівок. Само- і взаємодопомога</p>
Знаннєвий та діяльнісний компонент	
<p>дотримується плану дій під час надання допомоги під активним вогнем супротивника.</p> <p>вміє розпізнати ознаки кровотечі, що загрожує життю.</p> <p>розуміє ефективність та важливість застосування дронів при наданні віддаленої (дистанційної) допомоги потерпілому.</p> <p>володіє методами виносу та переміщення поранених та вміє зупинити кровотечу, що загрожує життю, на етапі надання допомоги під активним вогнем противника.</p> <p style="text-align: center;">Тема 3. Надання допомоги в зоні тактичних умов</p>	

<p>Знаннєвий та діяльнісний компонент знає алгоритм дій на етапі допомоги в зоні тактичних умов. розуміє важливість використання дронів для надання швидкої та якісної допомоги.</p> <p>володіє технікою зупинки кровотеч, що загрожують життю.</p> <p>володіє маніпуляціями відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів вміє проводити повний огляд грудної клітки та використовувати оклюзійні наклейки.</p> <p>вміє розпізнати ознаки напруженого пневмотораксу. розуміє необхідність виявлення та зупинки інших зовнішніх кровотеч.</p> <p>вміє розпізнати дві головні ознаки геморагічного шоку в пораненого.</p> <p>володіє технікою накладання шин та застосування жорсткого щитка при травмі ока.</p> <p>визначає необхідність прийому набору пігулок для пораненого. розуміє необхідність заходів з попередження гіпотермії.</p> <p>вміє розпізнати ознаки черепно-мозкової травми. розуміє важливість заповнення документації пораненого та підготовки до евакуації.</p>	<p>Надання домедичної допомоги в зоні тактичних умов (TFC, Tactical Field Care). Використання в даній зоні наземних та повітряних дронів для надання медичної підтримки, дозабезпечення медикаментами та евакуації.</p> <p>Послідовність дій за алгоритмом “MARCH”. Загальні причини зміни стану свідомості.</p> <p>Зупинка кровотеч, що загрожують життю. Принцип тампонування ран. Використання рекомендованих гемостатичних засобів. Використання компресійної пов’язки.</p> <p>Прямий тиск на рану.</p> <p>Відновлення та забезпечення прохідності дихальних шляхів. Виведення нижньої щелепи. Безпечне введення носового (назофарингеального) повітроводу.</p> <p>Проникаючі поранення грудей.</p> <p>Огляд грудної клітки. Використання герметизуючих (оклюзійних) наклейок. Поранення легень.</p> <p>Напружений пневмоторакс: ознаки; допомога.</p> <p>Повний огляд пораненого, зупинка всіх інших видів зовнішніх кровотеч. Тактично значущі ознаки шоку в поранених.</p> <p>Надання домедичної допомоги при переломах, опіках, відмороженнях, проникаючому пораненні ока. Накладання шин. Застосування жорсткого щитка при травмі ока. Загальновійськовий набір пігулок</p>
--	--

Навчально-тренувальні заняття (збори)	
Розділ 1. Основи медичних знань і домедичної допомоги	
Тема 2. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця	
<p>Діяльнісний компонент : знає алгоритм надання допомоги при раптовій зупинці серця; вміє визначити наявність дихання;</p> <p>володіє навиками проведення штучного дихання та зовнішнього масажу серця;</p> <p>вміє використовувати автоматичний дефібрилятор при проведенні серцеволегеневої реанімації.</p>	<p>Особливості підтвердження зупинки серця.</p> <p>Алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації.</p> <p>Алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного дефібрилятора.</p> <p>Штучне дихання. Зовнішній масаж серця.</p> <p>Засоби, які використовуються при проведенні серцево-легеневої реанімації.</p> <p>Надання постраждалому стабільного положення на боці.</p>
Тема 3. Домедична допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах	

<p>Діяльнісний компонент: Прийом застосовувати на практиці методи шляхів за допомогою Хеймліка.</p>	<p>Хеймліка, особливості використання. вміє відновлення прохідності дихальних прийому</p>
<p>Тема 5. Надання домедичної допомоги при кровотечах</p>	
<p>Діяльнісний компонент: знає ознаки різних видів кровотеч; вміє застосовувати кровоспинні джгути для зупинки масивної кровотечі; вміє тампонувати рани при вузлових кровотечах; знає особливості використання гемостатиків.</p>	<p>Способи зупинки зовнішньої артеріальної, венозної і капілярної кровотечі. Зупинка артеріальної кровотечі з кінцівок і вузлової кровотечі. Місця затискання артерій. Порядок застосування джгута для зупинки крові. Тампонування ран при вузловій кровотечі. Способи самопомоги при зовнішніх кровотечах.</p>
<p>Тема 6. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок</p>	
<p>Діяльнісний компонент: застосовує способи накладання шини з підручного матеріалу; вміє накладати шини на верхню та нижню кінцівки; надає домедичну допомогу при переломах та вивихах; вміє накладати пов'язки на рани грудної клітки; вміє накладати пов'язки на рани живота.</p>	<p>Заходи домедичної допомоги при переломах і вивихах. Особливості накладання шин на верхню та нижню кінцівки. Особливості накладання пов'язок на рани живота. Особливості накладання пов'язок на рани грудної клітки. Особливості переміщення постраждалих з травмами.</p>
<p>Розділ 4. Домедична допомога в бойових умовах</p>	
<p>Тема 2. Надання домедичної допомоги в секторі обстрілу</p>	
<p>Діяльнісний компонент: вміє переводити пораненого в положення на боці (животі); володіє навичками зупинки кровотечі з ран шиї, тулуба, кінцівок, за допомогою спеціальних джгутів.</p>	<p>Алгоритм з надання домедичної допомоги у секторі обстрілу. Переведення пораненого в положення на боці (животі). Зупинка кровотечі з ран шиї, тулуба, кінцівок. Зупинка кровотечі з ран верхньої та нижньої кінцівки кінцівок (взаємодопомога). Зупинка кровотечі за допомогою спеціальних джгутів (самопомога).</p>
<p>Тема 3. Надання допомоги в зоні тактичних умов</p>	
<p>Діяльнісний компонент: вміє застосувати на практиці різні способи транспортування потерпілих при різноманітних ушкодженнях; виконує алгоритм первинного огляду пораненого; визначає ознаки життя; вміє накладати пов'язки на грудну</p>	<p>Способи та правила транспортування потерпілих при різноманітних ушкодженнях: перенесенням на руках, на плечах, на спині, з використанням носильних лямок і підручних засобів, на санітарних ношах. Алгоритм з надання домедичної допомоги у секторі укриття. Первинний огляд пораненого, визначення ознак життя. Переведення в стабільне положення. Накладання пов'язки на грудну клітку, голову, живіт. Накладання джгута на кінцівки.</p>
<p>клітку, голову, живіт, джгут на кінцівки; володіє навичками зупинки кровотечі з рани тулуба за допомогою гемостатичних засобів та кровотечі з рани кінцівки за допомогою спеціальних перев'язувальних пакетів</p>	<p>Зупинка кровотечі з рани тулуба за допомогою гемостатичних засобів (само- та взаємодопомога). Зупинка кровотечі з рани кінцівки за допомогою спеціальних перев'язувальних пакетів (само-та взаємодопомога).</p>
<p>Контроль практичних навичок</p>	

**5. Тематичний план лекційних занять навчальної дисципліни
"Захист України" (Основи медичних знань)**

№	Розділ. Тема заняття	Кількість годин
ВСТУП		
	<p align="center">Військово-патріотичне виховання– складова патріотичного виховання молоді.</p> <p align="center">Поняття національної безпеки держави.</p> <p>Розвиток національних Збройних Сил та інших військових формувань України - необхідна умова забезпечення могутності української держави. Підготовка до захисту України - обов'язок кожного громадянина.</p> <p>Зміст програми предмета «Захист України», завдання кожного розділу, порядок проведення занять.Обов'язки та правила поведінки учнів на уроках</p>	1
Система національної безпеки України		
	<p>Система світової колективної безпеки.</p> <p>Поняття національної безпеки держави. Система національної безпеки України.</p> <p>Поняття «гібридна війна».</p> <p>Національні інтереси України та загрози національній безпеці. Воєнна доктрина України</p> <p>Формати відносин Україна – НАТО та зі структурами європейської системи колективної безпеки. Перспективи вступу України в НАТО.</p> <p>Правові та організаційні засади національного спротиву, основи його підготовки та ведення.</p> <p>Інформаційна безпека.</p> <p>Основні напрямки військово-професійної орієнтації учнів.</p>	1
РОЗДІЛ 1 Основи медичних знань		60
Тема 1. Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини 2		
	<p>Основні документи нормативно- правової бази щодо захисту життя і здоров'я людини в Україні.</p> <p>Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Закон України «Про екстрену медичну допомогу».</p> <p>Аналіз стану здоров'я людей в Україні. Основні принципи охорони здоров'я України.</p>	2
Тема 2. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця		12
	<p>Загальні принципи надання домедичної допомоги у разі невідкладних станів.</p> <p>Визначення, усунення та запобігання головних факторів, які загрожують життю</p>	2

	постраждалого та оточуючих.	
	Використання дронів при наданні домедичної допомоги - СЛР (доставка дефібрилятора, медикаментів).	2
	Пріоритети та правила поведінки при наданні допомоги.Первинний огляд.	2
	Рятувальний ланцюжок при раптовій зупинці серця. Алгоритм дій проведення серцево-легеневої реанімації . Правила виклику бригади екстреної медичної допомоги	2
	Основні правила та порядок проведення реанімації. Звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів – западання язика, нижньої щелепи, слизу, води тощо – та відкриття верхніх дихальних шляхів (підняти підборіддя та висунути нижню щелепу).	2
	Штучне дихання – його різновиди, методика та техніка проведення штучної вентиляції легенів. Непрямий масаж серця, як спосіб відновлення діяльності серцево-судинної системи, методика його виконання. Застосування автоматичного зовнішнього дефібрилятора.Техніка проведення реанімаційних заходів одним та двома рятувальниками.	2
Тема 3. Домедична допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах		
		7
	Невідкладні стани. Домедична допомога при невідкладних станах різноманітних соматичних захворювань.	2
	Причини порушення прохідності дихальних шляхів. Основні прояви повної та неповної непрохідності верхніх дихальних шляхів. Алгоритм відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів. Прийом Хеймліка.	2
	Алгоритм надання допомоги при втраті свідомості. Основні причини виникнення судом, прояви, послідовність надання домедичної допомоги.	2
	Тематичне оцінювання	1
Тема 4. Загальні поняття про травми та рани. Механізм травми.		
		8
	Поняття про травму. Види та класифікація травм.Поняття про рани: види, ускладнення та їх профілактика. Типи травм при дорожньо- транспортних пригодах та падінні з висоти. Поняття про тупу та проникаючу травму.	2
	Вплив мінно-вибухової травми на організм людини. Правила поведінки при знаходженні у потенційно небезпечному місці та при виявленні небезпечних предметів.	2
	Основні ознаки травм голови. Основні ознаки травм грудної клітки	2

	Основні ознаки травм живота. Основні ознаки травм скелетно-м'язової системи.	2
Тема 5. Надання домедичної допомоги при кровотечах		11
	Види кровотеч. Ознаки та швидке розпізнавання загрозової для життя кровотечі.	2
	Алгоритм дій при кровотечі. Само - та взаємодопомога при кровотечі. Техніка застосування прямого тиску на рану.	2
	Техніка накладання турнікета(джгута) на верхні та нижні кінцівки	2
	Техніка тампонування рани. Техніка накладання компресійної пов'язки. Особливості перев'язки ран при пораненні різних частин тіла.	2
	Тренування у наданні допомоги при різноманітних пораненнях. Вміст та умови використання аптечки невідкладної допомоги, автомобільної тощо.	2
	Тематичне оцінювання	1
Тема 6. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок		11
	Поняття про переломи кісток, їх класифікація. Ознаки переломів.	2
	Вивихи суглобів, їх класифікація. Ознаки вивихів	2
	Порядок надання домедичної допомоги при переломах і вивихах. Особливості накладання шин на верхню та нижню кінцівки. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі голови. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі хребта.	2
	Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі грудної клітки. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі живота.	2
	Порядок надання допомоги при травмі очей.	2
	Тренування у наданні допомоги при переломах.	1
Тема 7. Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні		7
	Поняття про опіки. Характеристика термічних та хімічних опіків. Домедична допомога при термічних та хімічних опіках. Тепловий та сонячний удар, причини їх виникнення та симптоми розвитку. Домедична допомога при тепловому та сонячному ударах.	2
	Обмороження та його періоди. Класифікація обмороження. Домедична допомога при обмороженнях.	2

Дія електричного струму на організм людини. Електротравма. Надання домедичної допомоги при ураженні електричним струмом. Ураження блискавкою. Домедична допомога при ураженні блискавкою, Правила безпеки під час допомоги при ураженні електричним струмом і блискавкою.	2
Домедична допомога постраждалому при утопленні.	1

Тема 8. Отруєння. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій та диких тварин 4

Поняття про отруту і отруєння. Причини та способи потрапляння отрути до організму, шляхи її виведення. Основні ознаки та класифікація отруєнь. Характеристика побутових і виробничих отруєнь. Загальні принципи надання домедичної допомоги при отруєнні. Особливості функціонального отруєння нейротропними препаратами, алкоголем та нікотинном. Отруєння речовинами, що є хімічною зброєю. Заходи безпеки під час надання домедичної допомоги.	2
Отруйні комахи та наслідки їх укусів.Клінічна картина дії отрути комах.Укуси отруйних змій. Симптоми загального отруєння від укусу змій. Домедична допомога.	2

отруйних змій. Симптоми загального отруєння від укусу змій. Домедична допомога.

Розділ II. Основи цивільного захисту

Тема 1. Нормативно-правова база цивільного захисту 22

Єдина державна система цивільного захисту та її складові. Законодавче та нормативно-правове забезпечення її функціонування.

Тема 2. Надзвичайні ситуації природного, техногенного характеру, воєнні та соціальні 4

Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки надзвичайних ситуацій. Джерела небезпечних ситуацій у військовий час. Надзвичайні ситуації, які характерні для регіону, їх наслідки для життєдіяльності населення та суб'єктів господарювання. Потенційно небезпечні об'єкти міста (району). Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій.

Застосування дронів при надзвичайних ситуаціях: розвідка, оцінка та прогнозування НС, планування рятувальних операцій; для пошуку людей та тварин, доставки необхідних речей для підтримання життєдіяльності населення.

Тема 3. Основи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації. Основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях 8

Основні принципи щодо захисту населення. Підготовка на випадок виникнення надзвичайних ситуацій. План дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Вживальницький запас.

Вміст та складання тривожної валізи на випадок термінової евакуації або переходу до захисних споруд. Види, місцезнаходження, обладнання укриттів, сховищ, бомбосховищ.

	<p>Повідомлення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій та інформування населення про наявну обстановку. Засоби індивідуального та колективного захисту. Застосування засобів індивідуального захисту.</p> <p>Медичний, радіаційний та хімічний захист, евакуація населення з небезпечних районів. Способи визначення рівня ураження навколишнього середовища, продуктів харчування та води радіоактивними, отруйними, сильнодіючими отруйними речовинами та біологічними препаратами.</p> <p>Порядок дій в умовах особливого періоду, під час артилерійського обстрілу, у натовпі, у разі виявленні підозрілого предмету, виходу із зони бойових дій.</p>	2
	<p>Види терористичних проявів та способи дій терористів. Захист від терористичних проявів та дії населення в умовах надзвичайних ситуацій, пов'язаних з можливими терористичними проявами. Дії в разі терористичного акту, перестрілки, захоплення транспорту.</p>	2
	<p>Психологічна стійкість та саморегуляція під час надзвичайних ситуацій. Само- та взаємодопомога при панічному нападі, тривозі, істериці, ступорі, апатії, проявах гніву, злості, агресії.</p>	2
Тема 4. Попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів. 3		
	<p>Вплив мін та вибухонебезпечних предметів (ВНП) на людину, сім'ю та суспільство. Протимінна діяльність та її складові. Міжнародні стандарти та нормативно-правова база протимінної діяльності в Україні. Ознаки небезпечних територій (районів) та їх системи позначення (маркування).</p>	2
	<p>Тематичне оцінювання</p>	1
Тема 5. Ліквідація наслідків надзвичайної ситуації. Використання дронів 3		
	<p>Ліквідація наслідків надзвичайної ситуації. Використання дронів</p>	2
	<p>Використання дронів</p>	1
Розділ III. Міжнародне гуманітарне право (МГП) про захист цивільного населення		
Тема 1. Основні положення МГП		
	<p>Історія виникнення МГП як галузі міжнародного публічного права. Призначення, сфера застосування МГП. Відмінність МГП від права людини. Принципи і норми МГП щодо захисту життя, інших прав цивільних осіб, захисту жертв збройних конфліктів. Женевські Конвенції 1949 року і Додаткові протоколи до них 1977 року – основні нормативно-правові акти МГП.</p>	1
Тема 2. Застосування МГП		
	<p>Захист цивільного населення, природного середовища та установок і споруд, які знаходяться захистом МГП. Спеціальний захист окремих категорій цивільного населення: захист жінок у випадку збройного конфлікту. Захист жертв війни – поранених, хворих і осіб, які зазнали аварії корабля.</p> <p>Захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту.</p>	1

Тема 3. Засоби і методи ведення воєнних дій		
	Засоби ведення воєнних дій, що заборонені нормами МГП: конкретні види звичайної зброї невибіркової дії і зброї, що спричиняє надмірні страждання й ушкодження. Заборонені методи (способи) воєнних дій у збройних конфліктах. Відповідальність держав і фізичних осіб за порушення міжнародного гуманітарного права.	2
Розділ IV. Домедична допомога в бойових умовах		33
Тема 1. Основні принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій.		
Тактична медицина		4
	Вступ до курсу тактичної медицини. Причини превентивних смертей при бойовій травмі.	2
	Вміст індивідуальної військової аптечки. Етапи надання домедичної допомоги.	2
Тема 2. Надання домедичної допомоги в секторі обстрілу		11
	Надання допомоги на етапі під вогнем (CUF, Care Under Fire)	2
	Застосування наземних та повітряних дронів для дистанційної оцінки стану потерпілого, отримання життєво важливої допомоги (медичних засобів, інформаційної чи психологічної допомоги), пошуку та евакуації пораненого.	2
	Техніка виносу пораненого з небезпечної зони	2
	Техніка виносу пораненого з небезпечної зони	2
	Ознаки життєзагрозливої зовнішньої кровотечі.	2
	Застосування турнікетів(джгутів) для кінцівок. Само- і взаємодопомога	1
Тема 3. Надання допомоги в зоні тактичних умов		18
	Надання домедичної допомоги в зоні тактичних умов (TFC, Tactical Field Care).	2
	Використання в даній зоні наземних та повітряних дронів для надання медичної підтримки, дозабезпечення медикаментами та евакуації.	2
	Послідовність дій за алгоритмом “MARCH”. Загальні причини зміни стану свідомості.	2
	Зупинка кровотеч, що загрожують життю. Принцип тампонування ран. Використання рекомендованих гемостатичних засобів. Використання компресійної пов'язки. Прямий тиск на рану.	2
	Відновлення та забезпечення прохідності дихальних шляхів. Виведення нижньої щелепи. Безпечне введення носового (назофарингеального) повітроводу.	2

Проникаючі поранення грудей. Огляд грудної клітки. Використання герметизуючих (оклюзійних) наклеюк. Поранення легень. Напружений пневмоторакс: ознаки; допомога.	2
Повний огляд пораненого, зупинка всіх інших видів зовнішніх кровотеч. Тактично значущі ознаки шоку в поранених.	2
Надання домедичної допомоги при переломах, опіках, відмороженнях, проникаючому пораненні ока.	2
Накладання шин. Застосування жорсткого щитка при травмі ока. Загальновійський набір пігулок	2
	122

Додаток 1

6. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів

1. Види оцінювання.

Основними видами оцінювання є: поточне; тематичне; підсумкове за семестр навчально-польові збори/заняття, навчально-тренувальні заняття, річна.

Поточне оцінювання здійснюється на всіх етапах навчальної діяльності у формах: опитування учнів на предмет засвоєння навчального матеріалу; тестового контролю; виконання учнями нормативних прийомів і вправ, письмових робіт; створення навчальних комп'ютерних (та іншого виду) моделей бойових дій і надзвичайних ситуацій, навчальних макетів (мішеней). Необхідність поточного оцінювання визначає викладач.

Тематичне оцінювання є обов'язковим для кожного розділу, оскільки основною структурною одиницею предмета є тема. Оцінка за тему виставляється шляхом узагальнення поточних оцінок за тему з урахуванням оцінок за виконання алгоритмів дій, нормативних прийомів і вправ, письмових робіт, за створені навчальні моделі (макети).

2. Індивідуальна оцінка.

Рівень компетентності	Бали	Критерії оцінювання якості знань, умінь і навичок учнів
1	2	3
I. Початковий рівень	1	Учень (учениця) може розрізнати об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи. Володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що відтворюються учнем окремими словами чи реченнями з постійною допомогою викладача, виконує лише фрагменти практичних завдань
	2	Учень (учениця) фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має поверхові уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні, має елементарні навички, практичні завдання виконує лише з допомогою викладача
	3	Учень (учениця) відтворює менше половини навчального матеріалу, за допомогою викладача виконує елементарні завдання, розрізняє елементи техніки виконання нормативних вимог і здатний виконати незначну їх частину
II. Середній рівень	4	Учень (учениця) знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворювати його не в повному обсязі відповідно до тексту підручника або пояснення викладача
	5	Учень (учениця) розуміє основний навчальний матеріал, здатний дати визначення понять, але допускає помилки. За допомогою викладача може логічно відтворювати значну його частину
	6	Учень (учениця) виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, відповіді його правильні, він може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, за допомогою викладача може його аналізувати, порівнювати та робити висновки
III. Достатній рівень	7	Учень (учениця) виявляє знання і розуміння переважної більшості навчального матеріалу, здатний застосовувати його на рівні стандартних вимог, частково контролювати власні навчальні дії
	8	Знання учня (учениці) достатньо повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, робити висновки. Самостійно застосовує теоретичні знання для виконання практичних завдань.
	9	Учень (учениця) вільно володіє вивченим матеріалом, вміє узагальнювати інформацію, застосовує її на практиці
IV. Високий рівень	10	Учень (учениця) володіє глибокими, міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Виявляє творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної пізнавальної діяльності, знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх при вирішенні поставлених завдань.

11	Учень (учениця) володіє узагальненими знаннями з предмета, вільно висловлює власні думки, визначає програму особистої пізнавальної діяльності без допомоги вчителя знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності.
12	Учень (учениця) має системні знання, виявляє здатність приймати творчі рішення, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання, рівень умінь і навичок дає змогу виконувати нормативи на бездоганному рівні

Виконання практичного завдання (на практичному занятті або за індивідуальним завданням)

- (відмінно) Студент виконав практичне завдання повністю, з використанням теоретичних. Вміє провести самостійний аналіз зв'язків між факторами, які впливають на виникнення захворювань людини. Здатний до успішного виконання творчих завдань.
- (добре) Студент виконав практичне завдання повністю, з опорою на теоретичні знання, але може допустити неточності, окремі помилки в аналізі системи заходів надання першої медичної допомоги, при різних ушкодженнях.
- (добре) Студент виконав практичне завдання, але може допускати помилки, недостатньо вміє самостійно мислити, виконувати творчі завдання.
- (задовільно) Студент виконав практичне завдання неповністю, продемонстрував невміння виконувати творчі завдання. Допускає істотні помилки в аналізі системи заходів надання першої медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях, при різноманітних ушкодженнях.
- (задовільно) Студент виконав практичне завдання частково, з помилками. Аналіз системи заходів надання першої медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях, при різноманітних ушкодженнях здійснює на побутовому рівні.
- (незадовільно)
з можливістю
повторного
складання
- (незадовільно)
) з
обов'язковим
повторним
вивченням
дисципліни
- Студент виконав практичне завдання фрагментарно. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований
- Студент повністю не виконав практичне завдання.

Табель оснащення навчальних закладів навчальним майном для підготовки учнів з цивільного захисту

№ з	Назва	Одиниця виміру	Кількість	
1	Противопилова тканева маска ПТМ-1	шт.	1	
2	Респіратор (У-2К)	шт.	1	
3	Противіагаз фільтруючий (ДП-9, ДП-7 (ДП-7В))	шт.	1	
4	Противіагаз дитячий (ДП-6, ДП-6М, ПДФ-Д, Ш)	шт.	60	ПДФ-
5	Легкий захисний костюм Л-1	шт.	по 1	
6	Загальновійськовий захисний комплект (ЗЗК)	шт.	3	
7	Прилад радіаційної розвідки і контролю радіоактивного забруднення (ДП-5В (Б), МКС-У МКС-07, МКС-05-)	шт.	3	
8	Прилади контролю радіоактивного опромінення 22В, ДП-24, ІД-І)	шт.	1	(ДП-
9	Прилад хімічної розвідки ВПХР	шт.	1	
10				
11	Аптечка індивідуальна багатоцільова «Швидка допомога»	шт.	1	
12	Індивідуальний протихімічний пакет (ППІ-8)	шт.	15	
13	Пакет перев'язувальний індивідуальний	шт.	15	
14	Плакати з цивільного захисту	шт.	15	
		КОМПЛ.	1	

Табель

майна для проведення навчальних занять з домедичної допомоги в навчальних закладах

№ п/п	Назва	Одиниця виміру	Кількість
1.	Бинт марлевий 10 x 5 см	шт.	20
2.	Булавки безпечні	шт.	20
3.	Вата гігроскопічна нестерильна в пачках по 500 г	пачка	10
4.	Вата компресна в пачках по 100.0 г		5
5.	Повітроводна трубка «рот у рот»	шт.	1
6.	Грілка	шт.	1
7.	Джгут кровоспинний гумовий не	шт.	10
8.	Шприци одноразові, 10 мл	шт.	10
9.	Індивідуальний перев'язувальний пакет	шт.	10
10.	Хусточка перев'язувальна	шт.	10
11.	Кровоспинний затискач прямий	шт.	1
12.	Ножиці для перев'язувального матеріалу, прямі	шт.	1
13.	Пов'язка мала стерильна	шт.	10
14.	Пов'язка велика стерильна	шт.	10
15.	Рушники	шт.	1
16.	Пінцет хірургічний	шт.	1
17.	Простирadlo	шт.	1
18.	Хлорамін та інші деззасоби	г.	200
19.	Шприц-тюбик (без наповнювача)	шт.	10
20.	Шинний матеріал (цупкі шмати картону, рейки і т. п. довжиною 1,5м. 70 – 90 см та інші підручні матеріали	10 шт. 20 шт.	
21.	Комплект таблиць «Надання домедичної допомоги»	компл.	1
22.	Настанова з медичного забезпечення Сухопутних військ (з'єднання, частина, підрозділ) на воєнний час		1
23.	Санітарні ноші	шт.	6
24.	Муляжі для відпрацьовування дій під час серцево-легеневої реанімації потерпілих	шт.	1
25.	Манекен для проведення СЛР	шт.	1
26.	Тренер автоматичного зовнішнього дефібрилятора	шт.	1
27.	Рукавички	шт.	по кількості учнів
28.	Маски	шт.	по кількості учнів
29.	Турнікет	шт.	по кількості учнів
30.	Бинт для тампонади ран	шт.	половина від кількості учнів

31.	Бандаж	шт.	половина від кількості учнів
32.	Манекен для тампонування ран	шт.	1
33.	Назофаренгітальний повітровід	шт.	1
34.	Манекен для постановки назофаренгітального повітроводу	шт.	1
35.	Оклюзійні пов'язки	шт.	по кількості учнів
36.	М'які шини	шт.	половина від кількості учнів
37.	Термоковдра	шт.	2
38.	Килимок туристичний	шт.	по кількості учнів
39.	Шина гнучка фіксуєча	шт.	2
4	Аптечка першої долікарської допомоги	шт.	1

Додаток 4

Табель

майна та витратних матеріалів для проведення навчальних занять з основ медичних знань і допомоги в середніх загальноосвітніх та середніх спеціальних навчальних закладах

№ п/п	Назва	Одиниця виміру	Кількість на клас
1.	Аптечка індивідуальна військова	шт.	4
!	Аптечка автомобільна	шт.	2
2.	Манекен для тампонування ран	шт.	1
3.	Манекен для проведення СЛР	шт.	1
4.	Тренер зовнішнього автоматичного дефібрилятора	шт.	1
5.	Турнікет типу САТ	шт.	15
6.	Марля для тампонади ран	шт.	1
7.	Марля для тампонади навчальна	шт.	8
8.	Бандаж компресійний 6	шт.	8
9.	Назофарингіальний повітровід 28 Fr	шт.	1
10.	Рукавички нестерильні	Уп.	1
11.	Бинт 7 x 14 см еластичний	шт.	15
12.	Шини м'які різних розмірів	шт.	2
13.	Щиток для ока захисний	шт.	1
14.	Пластир в рулоні 3 x 500 см	шт.	1
15.	Маска з клапаном для ШВЛ	шт.	на кожного
16.	Ноші жорсткі	шт.	1
17.	Пов'язка оклюзійна клапанна	шт.	2 шт.
18.	Термоковдра	шт.	5
19.	Методичний посібник для викладача з надання домедичної допомоги	шт.	1
20.	Відеофільми за тематикою програми	шт.	1

21.	Настанова з медичного забезпечення Сухопутних військ (з'єднання, частина, підрозділ) на воєнний час	Примірник	1
22.	Набір плакатів з надання домедичної допомоги.	набір	1
23.	Косинки медичні	шт.	4

Додаток 5

Оснащення навчальним майном кабінетів для підготовки учнів з предмета «Захист України»

№ п/п	Назва	Одиниця виміру	Кількість
1.	Рюкзак	шт.	по кількості учнів
2.	Шолом	шт.	10
3.	Бронежилет	шт.	2
4.	Лопатка мала саперна	шт.	20
5.	Наколінники тактичні	шт.	10
6.	Налокітники тактичні	шт.	10
7.	Рукавички тактичні	шт.	10
8.	Окуляри тактичні	шт.	10
9.	camel back (для води)	шт.	1
10.	Мотузка	м.	100
11.	Карабіни	шт.	30
12.	Інтерактивний лазерний стрілецький тренажер (тир)	шт.	1
13.	Проектор	шт.	1
14.	Комп'ютер	шт.	1
15.	Методичне забезпечення (плакати, посібники, відеоролики, відеофільми тощо)	шт.	
16.	Карти топографічні	шт.	
17.	Компас	шт.	20
18.	Масово-габаритний макет автомату	шт.	10
19.	Масово-габаритний макет пістолету	шт.	3
20.	Масово-габаритний макет гранатомету	шт.	1
21.	Макет гранати для метання	шт.	5
22.	Макети гранат в розрізі	шт.	по 1
23.	Макет автомату для тактичної підготовки (дерев'яний)	шт.	20
24.	Макети протипіхотних мін	шт.	5
25.	Макети протитанкових мін	шт.	3
26.	Макет протипіхотних міни в розрізі	шт.	по 1
27.	Макет протитанкової міни в розрізі	шт.	по 1
28.	Дрон.	шт.	1

7. Науково-методичне забезпечення навчального процесу.

Науково-методичне забезпечення навчального процесу включає: державний стандарт освіти, навчальні плани, робочу навчальну програму, підручники і навчальні посібники, тестові завдання, методичні матеріали, опорні конспекти лекцій, вказівки до виконання практичних робіт та самостійної роботи.

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; практичні заняття; індивідуальні заняття; виконання практичних робіт в робочих зошитах з друкованою основою під керівництвом викладача та самостійно; робота в Інтернеті; виконання ІНДЗ.

9. Методи оцінювання

В процесі навчання дисципліни “Захист України” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

поточне тестування та опитування;

директорська контрольна робота; виконання

практичних контрольних нормативів.

підсумкове тестування по кожній темі;

10. Політика навчальної дисципліни

Активна участь здобувачів освіти на практичних та лекцій заняттях під час опитування, відвідування занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем,

своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення здобувачів освіти до науководослідної роботи.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття.

Під час роботи над індивідуальними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.Здобувачі освіти повинні дотримуватись Положення про академічну доброчесність у Відокремленому структурному підрозділі «Любешівський ТФК ЛНТУ» <http://www.ltklntu.org.ua/%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%b4%d0%b5%d0%bc%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%b0-%d0%b4%d0%be%d0%b1%d1%80%d0%be%d1%87%d0%b5%d1%81%d0%bd%d1%96%d1%81%d1%82%d1%8c/>.

Для забезпечення дистанційного навчання здобувачів освіти викладач може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші веб-ресурси та цифрові інструменти Google на свій вибір, Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти також може здійснюватися з має правикористанням технологій дистанційного навчання; з метою контролю виконання завдань, які виносяться на залік в дистанційній формі викладач во протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Zoom, GoogleMeet, Viber тощо.)

11.

Література

- 1) І.М.Герасимів, К.О.Пашко, М.М.Фука, Ю.П.Щирба.Підручник для 10 класу Рівень стандарту.Видавництво: Тернопіль,Астон,2018р.
- 2) А.А.Гудима, І.М.Герасимів, К.О.Пашко, М.М.Фука. Захист Вітчизни.Основи медичних знань.Підручник для 10 класу Рівень стандарту.Видавництво: Тернопіль, Астон,2018р.
- 3) А.А.Гудима, К.О.Пашко, І.М.Герасимів М.М.Фука, Ю.П.Щирба.Підручник для 11 класу Рівень стандарту.Видавництво: Тернопіль,Астон,2019 р.
- 4) М.Р.Гнатюк. Підручник для 10 класу Рівень стандарту.Видавництво: Київ,Генеза,2018р
- 5) М.Р.Гнатюк. Підручник для 11 класуРівень стандарту.Видавництво: Київ,Генеза,2019р
- 6) В.М.Лелека.Захист Вітчизни.Основи медичних знань.Підручник для 10 класу Рівень стандарту.Нова програма

Інтернет-ресурси

<http://www.ltklntu.org.ua/%d0%b7%d0%b0%d1%85%d0%b8%d1%81%d1%82-%d0%b2%d1%96%d1%82%d1%87%d0%b8%d0%b7%d0%bd%d0%b8/>